

RADA MIEJSKA W WĄCHOCKU
ul. Wielkowiejska 1
27-215 Wąchock

**Uchwała Nr XXXI/ 229/2009
Rady Miejskiej w Wąchocku
z dnia 27 sierpnia 2009r.**

**w sprawie: przyjęcia „Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Wąchock
na lata 2009-2013”**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 Nr 142 poz. 1591 z póź. zm.) i art. 110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008r.Nr 115 poz. 728 z póź. zm.) Rada Miejska w Wąchocku uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Wąchock na lata 2009-2013”
Stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Wąchock.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Wąchocku

mgr Sebastian Staniszewski

UZASADNIENIE

W związku z przystąpieniem przez Gminę Wąchock do realizacji projektu systemowego na lata 2009-2013 pn „Aktywna integracja w Gminie Wąchock ”w ramach Priorytetu VII „Promocja integracji społecznej ” Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, realizowanego przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąchocku (zgodnie z uchwałą -Nr XXXV/206/2009 Rady Miejskiej w Wąchocku z dnia 29 maja 2009r. w sprawie przyjęcia do realizacji projektu systemowego pod nazwa „Aktywna Integracja w Gminie Wąchock ” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego) -Program Aktywności Lokalnej (PAL) jest jednym z narzędzi koniecznym do wykonania zadań wynikających z założeń wyżej wymienionego projektu.

Zasady realizacji programów w ramach projektów systemowych określone zostały w wydanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego w 2008r. „Zasadach przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej ,Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 .

Kluczowym wyzwaniem zawartym w Programie Aktywności Lokalnej jest wsparcie osób niepełnosprawnych w zakresie ich integracji ze społeczeństwem oraz przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia i marginalizacji .

PAL obejmuje szereg działań które będą realizowane na rzecz aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów społecznych. Działania te mają na celu udzielenie wsparcia ukierunkowanego na zwiększenie uczestnictwa mieszkańców gminy - osób niepełnosprawnych w życiu społecznym oraz rozwój lokalnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

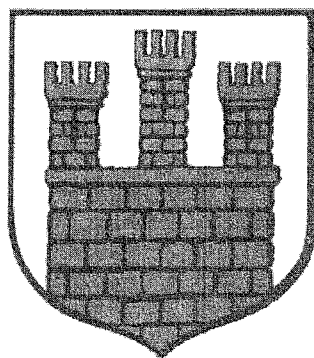
Ponadto Program Aktywności Lokalnej służy także zapewnieniu współpracy i koordynacji działań instytucji oraz organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności lokalnej. Wobec powyższego przyjęcie przedmiotowej uchwały jest zasadne .

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Wąchocku

mgr Sebastian Staniszewski

Załącznik Nr 1
Do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Wąchocku
z dnia 27.08.2009 r.

Miasto i Gmina Wąchock

Program Aktywności Lokalnej

dla Gminy Wąchock na lata 2009-2013

Wąchock, sierpień 2009

Spis treści

Wprowadzenie	3
1. Cele Programu Aktywności Lokalnej	4
2. Kierunki działań	6
3. Odbiorcy programu – grupy docelowe	6
4. Sposób i metody pracy wykorzystywane do realizacji programu	7
5. Realizatorzy programu	8
6. Opis planowanych działań	8
7. Czas trwania Programu i harmonogram realizacji działań	9
8. Przewidywane efekty/rezultaty działań	10
9. Źródła finansowania Programu	10
10. Sposoby monitorowania, ewaluacji i oceny	12

WPROWADZENIE

Program Aktywności Lokalnej wskazuje na problemy związane z funkcjonowaniem społeczności lokalnych i grup społecznych, wyznacza kierunki działań mających na celu poprawę sytuacji w tym zakresie, określa mechanizmy wzmacniające efektywność zmian. Program zakłada wspólne działania lokalnych podmiotów na rzecz uaktywnienia i pobudzenia potencjału grup oraz społeczności lokalnych poprzez włączenie ich w życie społeczne. Przedsięwzięcia w tym zakresie ukierunkowane są na organizowanie społeczności lokalnych poprzez edukację społeczną, inicjowanie grup samopomocowych, zachęcanie mieszkańców do udziału w lokalnych inicjatywach, promowanie działań wolontarystycznych, udostępnianie informacji o dostępnych usługach, budowanie pozytywnych związków między członkami społeczności.

Program Aktywności Lokalnej dla Miasta i Gminy Wąchock jest dokumentem inaugurującym proces programowych działań służących kształtowaniu warunków sprzyjających powstawaniu więzi społecznych wśród mieszkańców z terenu Miasta i Gminy Wąchock w myśl zasady, iż „podstawą społeczeństwa obywatelskiego są obywatele” niezależnie od płci, religii oraz stanu zdrowia. Program ma na celu kształtowanie więzi społecznych oraz budowę zintegrowanego społeczeństwa, w którym każda osoba, rodzina będzie mogła realizować swoje plany i aspiracje życiowe, a w trudnych sytuacjach będzie mogła uzyskać pomoc i wsparcie ze strony wspólnoty oraz działających w jej ramach instytucji i organizacji.

Program Aktywności Lokalnej pozwala na realizację zadania, które nakłada na Ośrodek Pomocy Społecznej ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku, której art.3, ust. 2, stwierdza: „zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust. 1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich **integracji ze środowiskiem**”. Program stanowi ponadto jeden z instrumentów realizacji projektu systemowego pn. „Aktywna integracja w Gminie Wąchock” realizowanego przez Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąchocku w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII – „Promocja integracji społecznej”, Działanie 7.1 „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji”, Poddziałanie 7.1.1 „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej”.

Niniejszy dokument stanowi uzupełnienie *Gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Wąchock do roku 2013*. Przyjęte w Programie Aktywności

Lokalne koncepcje zgodne są z założeniami zawartymi w ogólnopolskich dokumentach strategicznych, w tym m.in.:

- *Strategią Rozwoju Kraju na lata 2007-2015,*
- *Narodową Strategią Integracji Społecznej dla Polski,*
- *Strategią Polityki Społecznej na lata 2007-2013,*
- *Narodową Strategią Rozwoju na lata 2007-2013,*
- *Strategią Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na Lata 2007-2013,*
- *Narodową Strategią Spójności,*
- *Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego,*
- *Ustawą o pomocy społecznej z 12 marca 2004 roku.*

1. CELE PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Kluczowym wyzwaniem zawartym w niniejszym dokumencie jest wsparcie osób niepełnosprawnych w zakresie ich integracji ze społeczeństwem oraz przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia i marginalizacji osób niepełnosprawnych, które zgodnie z *Narodową Strategią Integracji Społecznej* oznacza brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które winny być dostępne dla wszystkich, a do których należą m.in.: publiczna edukacja, rynek pracy, pośrednictwo i ochrona pracy, administracja publiczna, rynek dóbr konsumenckich, prywatna własność i przedsiębiorczość.

Marginalizacja i wykluczenie osób niepełnosprawnych wiąże się ze stanem wyłączenia z życia społecznego. Jest to zjawisko szczególnie niepokojące, gdyż dotyka osoby z różnych grup wiekowych. Priorytetowe działania przeciwdziałające wykluczeniu i marginalizacji osób niepełnosprawnych, zgodnie z wymienionymi dokumentami, winny być zatem ukierunkowane na:

- ograniczanie obszarów marginalizacji i wykluczenia osób niepełnosprawnych,
- rozbudowywanie świadczeń wspierających aktywność osób defaworyzowanych,
- wspieranie rozwoju różnych form integracji społecznej, aktywizacji zawodowej, zdrowotnej, edukacyjnej osób niepełnosprawnych,
- promocje działań prospołecznych,
- wspieranie lokalnych inicjatyw obywatelskich,
- ułatwianie dostępu do poradnictwa i informacji,

- rozwój współpracy partnerskiej poprzez zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych oraz podejmowanie przez nie współpracy na rzecz rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych.

Cel główny Programu Aktywności Lokalnej:

- Wsparcie osób niepełnosprawnych w zakresie integracji z ich otoczeniem, przeciwdziałanie dyskryminacji, marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, aktywizacja na płaszczyźnie zawodowej a także zwiększenie ich potencjału rozwojowego.

Poprzez realizację zadań objętych niniejszym Programem dąży się do ułatwienia tym osobom udziału w życiu społecznym i kulturalnym Miasta i Gminy Wąchock, oraz do działań prowadzonych na rzecz promocji równouprawnienia, zakazu dyskryminacji oraz równości wobec prawa bez względu na stan zdrowia.

Cele szczegółowe:

1. Aktywna integracja osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem.
2. Zmniejszanie obszarów wykluczenia osób niepełnosprawnych.
3. Wypracowanie modelu działań środowiskowych opartych na współdziałaniu różnych instytucji i organizacji oraz mieszkańców Miasta i Gminy Wąchock.
4. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez zaspokojenie ich potrzeb społecznych.
5. Prowadzenie działań o charakterze informacyjnym, edukacyjnym, aktywizującym i integracyjnym.
6. Zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych oraz ich świadomości obywatelskiej.
7. Zwiększenie kompetencji społecznych i zawodowych osób niepełnosprawnych, pozostających poza rynkiem pracy.
8. Wsparcie i promowanie postaw prospołecznych.

2. KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cele Programu Aktywności Lokalnej realizowane będą poprzez podejmowanie niniejszych działań:

1. Promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących i integrujących osoby niepełnosprawne ze społecznością lokalną.
2. Promowanie i wspieranie projektów realizowanych w partnerstwie.
3. Tworzenie i promowanie pracy w partnerstwie na rzecz osób de defaworyzowanych.
4. Aktywizacja, integracja i wykorzystywanie potencjału osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym – promocja działań wspierających więzi osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną.
5. Wspieranie rozwoju informacji obywatelskiej, grup wsparcia dla osób niepełnosprawnych oraz grup edukacyjnych.
6. Promowanie zasad pomocniczości, partycypacji i postaw humanitarnych.
7. Inne, wynikające z aktualnych potrzeb i zgodne z celami Programu Aktywności Lokalnej.

3. ODBIORCY PROGRAMU – GRUPY DOCELOWE

Program Aktywności Lokalnej skierowany jest do mieszkańców Miasta i Gminy Wąchock, w tym w szczególności do:

1. osób niepełnosprawnych ,
2. osób niepełnosprawnych zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną i ich otoczenia, tj. różnych grup społecznych w świetle zdiagnozowanych potrzeb,
3. członków rodzin osób niepełnosprawnych.

Uzasadnienie grupy docelowej programu:

Według danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąchocku z 2008 roku 121 osób (z 63 rodzin) korzystających ze świadczeń pomocy społecznej zamieszkujących Miasto i Gminę Wąchock jest niepełnosprawnych w następstwie psychicznych, fizycznych lub sensorycznych niesprawności. Osobom tym należą się równe szanse oraz takie same prawa, jakie posiadają pozostali członkowie społeczeństwa. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąchocku od lat zajmuje się problematyką

niepełnosprawności dążąc do poprawy sytuacji w tym zakresie poprzez określanie mechanizmów wzmacniających efektywność wszelkich koniecznych zmian jak również poprzez tworzenie warunków dla rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego oraz wzmacniania spójności społecznej i terytorialnej na rzecz równego traktowania osób defaworyzowanych i zdrowych, nie tylko na polu zawodowym.

4. SPOSÓB I METODY PRACY WYKORZYSTYWANE DO REALIZACJI PROGRAMU

Podstawową metodą wdrażania Programu Aktywności Lokalnej będzie wykorzystanie instrumentów aktywnej integracji i pracy socjalnej zgodnie z *Zasadami przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013*. W ramach programu przewiduje się wykorzystanie następujących metod:

1. **Środowiskowej pracy socjalnej** – działania realizowane przez pracownika socjalnego mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.
2. **Instrumentów aktywnej integracji** – szereg instrumentów aktywizacyjnych z zakresu aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej, o której mowa w *Zasadach przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013*.
3. **Działań o charakterze środowiskowym** – to inicjatywy integrujące, obejmujące m.in. badania, opracowania, analizy, edukację społeczną i obywatelską, spotkania, imprezy integracyjne, debaty społeczne, organizowanie i inspirowanie do udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

5. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorami zadań programu są:

1. Urząd Miasta i Gminy w Wąchocku,
2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąchocku,
3. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Wąchocku,
4. Organizacje pozarządowe (m.in. Gminne Stowarzyszenie Niepełnosprawnych przy Klasztorze Cystersów w Wąchocku).

6. OPIS PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

1. Rozpoznanie środowiska lokalnego za pomocą badań i analiz:
 - za pomocą prowadzonych obserwacji, wywiadów środowiskowych dokonana zostanie analiza środowiska lokalnego
2. Rozwijanie komunikacji społecznej i integracji w środowisku:
 - działania prowadzone w ramach Programu Aktywności Lokalnej dotyczyć będą:
 - aktywizacji edukacyjnej, związanej ze zdobywaniem nowych kompetencji i umiejętności ułatwiających aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych
 - edukacji społecznej i obywatelskiej mającej na celu pobudzenie świadomości prospołecznej i zwiększenie więzi społecznych pomiędzy mieszkańcami Miasta i Gminy Wąchock, związanej z organizacją i prowadzeniem debat społecznych
 - aktywizacji społecznej realizowanej poprzez organizację i finansowanie poradnictwa i wsparcia indywidualnego/grupowego w zakresie podniesienia kompetencji życiowych
 - organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturowym
 - organizacja wyjazdów rekreacyjno-integracyjnych dla osób niepełnosprawnych
3. Aktywizacja i mobilizacja mieszkańców do rozwiązywania grupowych i środowiskowych problemów:

- prowadzenie nieformalnej edukacji dorosłych i młodzieży z wykorzystaniem tradycyjnych oraz innowacyjnych metod edukacji, informacji oraz pracy socjalnej

4. Specjalistyczne wsparcie dla osób niepełnosprawnych potrzebujących pomocy i doradztwa.

7. CZAS TRWANIA PROGRAMU I HARMONOGRAM REALIZACJI DZIAŁAŃ

Program Aktywności Lokalnej zakłada realizację działań na rzecz osób niepełnosprawnych w okresie od 01.03.2009 do 31.12.2009 roku.

Szczegółowy harmonogram realizacji działań:

	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Rekrutacja uczestników PAL	x	x								
Indywidualne/grupowe konsultacje z doradcą zawodowym							X	X	X	
Indywidualne/grupowe konsultacje z psychologiem							X	X	X	
Organizacja warsztatów, szkoleń edukacyjnych							X	X	X	X
Organizacja imprez integracyjnych							X	X	X	X
Organizacja wyjazdów rekreacyjno-integracyjnych							X	X		
Organizacja debat społecznych							X		X	

Harmonogram działań na lata 2010-2013

Rodzaj wsparcia	2010	2011	2012	2013
Rehabilitacja	X	X	X	X
Warsztaty aktywizacyjne	X	X	X	X
Wyjazdy integracyjno-edukacyjne	X	X	X	X
Kurs „Podstawy obsługi komputera” dla osób starszych	X	X	X	X
Kurs dziennikarski	X			
Warsztaty z doradcą zawodowym	X	X	X	X

Rodzaj wsparcia	2010	2011	2012	2013
Deбаты społeczne	X	X	X	X
Imprezy integracyjne np. ogniska	X	X	X	X
Szkolenia z przygotowywania projektów o dotacje na działalność stowarzyszeń	X			
Spotkania integrujące np. wigilia	X	X	X	X

8. PRZEWIDYWANE EFEKTY/REZULTATY DZIAŁAŃ

W wyniku realizacji Programu Aktywności Lokalnej przewiduje się uzyskać następujące efekty/rezultaty:

1. wzrost pozytywnych relacji pomiędzy osobami niepełnosprawnymi i innymi mieszkańcami Gminy,
2. wzrost zaangażowania mieszkańców w życie społeczne swojej wspólnoty – Gminy Wąchock,
3. wzrost poczucia przynależności do społeczności lokalnej i odpowiedzialności za procesy w niej zachodzące,
4. wzrost inicjatyw podejmowanych na rzecz społeczności lokalnej, również realizowanych w partnerstwach,
5. wzrost oraz poprawa przepływu, dostępu do informacji oraz wiedzy niezbędnej dla prawidłowego funkcjonowania dla społeczności lokalnych,
6. poprawa jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Wąchock, w tym w szczególności osób niepełnosprawnych,
7. stały monitoring potrzeb społecznych,
8. wzrost zaangażowania organizacji pozarządowych w zakresie podejmowania działań środowiskowych.

9. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Środki unijne – Program Operacyjny Kapitał Ludzki.
2. Środki własne Gminy.

3. Środki własne podmiotów zaangażowanych w działania w ramach poszczególnych podprogramów aktywności lokalnej.
4. Sponsorzy.
5. Środki z innych źródeł zewnętrznych.

Szacunkowy budżet Programu Aktywności Lokalnej na rok 2009:

Rodzaj wsparcia	Kwota	Źródło finansowania
Warsztaty umiejętności społecznych	4 500,00 zł	Projekt „Aktywna integracja w Gminie Wąchock”
Wsparcie psychologiczne – poradnictwo dla rodzin	3 000,00 zł	
Kurs „Podstawy obsługi komputera”	7 500,00 zł	
Kurs dziennikarski	3 000,00 zł	
Warsztaty z doradcą zawodowym	1 500,00 zł	
Debaty społeczne	1 600,00 zł	
Imprezy integracyjne np. ogniska	1 340,00	Projekt „Aktywna integracja w Gminie Wąchock”
Wycieczki	7 560,00	
Spotkania integrujące np. wigilia	3000,00	
Razem	33 000,00	

Budżet na lata 2010-2013

Rodzaj wsparcia	Kwota	Źródło finansowania
Rehabilitacja	100 000,00 zł	Projekty przygotowane i złożone przez organizacje społeczne m.in. do Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
Warsztaty aktywizacyjne	50 000,00 zł	
Wyjazdy integracyjno-edukacyjne	30 000,00 zł	
Kurs „Podstawy obsługi komputera” dla osób starszych	20 000,00 zł	
Kurs dziennikarski	3 000,00 zł	
Warsztaty z doradcą zawodowym	15 000,00 zł	
Debaty społeczne	5 000,00 zł	
Imprezy integracyjne np. ogniska	5 000,00 zł	
Szkolenia z przygotowywania projektów o dotacje na działalność stowarzyszeń	20 000,00 zł	
Spotkania integrujące np. wigilia	2 000,00 zł	
Razem	250 000,00	

10. SPOSOBY MONITOROWANIA, EWALUACJI I OCENY

Monitorowanie projektów realizowanych w ramach danego Programu Aktywności Lokalnej odbywać się będzie systematycznie w trakcie trwania projektu na potrzeby zarządzania projektem oraz podejmowania decyzji – na bazie stworzonej w harmonogramie listy wskaźników monitorowania.

Celem bieżącego monitoringu będzie:

1. Pomiar osiąganego postępu w realizacji Programu Aktywności Lokalnej i porównywanie go z niniejszymi założeniami.
2. Wskazanie na ewentualną potrzebę podjęcia działań korygujących.

Oceny oraz ewaluacji poszczególnych etapów realizacji programu dokonuje Burmistrz lub osoba przez niego wskazana. Roczne sprawozdania z działań w ramach niniejszego Programu Aktywności Lokalnej przekazywane będzie Radzie Miejskiej. Na koniec okresu wdrażania Programu Aktywności Lokalnej zostanie dokonane podsumowanie i ocena efektywności Programu w postaci raportu końcowego opracowanego przez zespół realizatorów programu.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Wąchocku

mgr Sebastian Staniszewski